Startnotitie ‘Naar een koersdocument Natuurinclusieve ontwikkeling tussengebied Duiven-Westervoort’

Aanleiding

- Omgevingsvisies Duiven 2022 en Westervoort 2021
- Intergemeentelijke Structuurvisie Rivierklimaatpark IJsselpoort 2020
- Burgerinitiatief Duiven, mei 2021/ reactie college Duiven (kennisgeving aan de raad)
- Participatieproces 2021-2022 : analyses, workshops, verkenning scenario’s o.l.v. ‘team Strootman’
- Programmatische en ruimtelijke Verkenning “Van kwetsbaar tussengebied naar blijvend groengebied in Duiven en Westervoort”, 27 okt. 2022
- Programmabegroting Duiven 2023-2026: krediet voor start vervolgproces met bereidheid regievoering gemeente en betrekken van Westervoort
- Onderzoeksagenda Gebiedsuitwerkingen Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley’, met o.a. de opgave Groen Blauw Raamwerk 2022

Afbakening van het gebied

In beginsel gelden de grenzen van het gebiedsproces van ca. 115 ha. Daarnaast worden meekoppelkansen en verbindingen onderzocht in relatie met naastgelegen gebieden.



Beoogd effect van het gebiedsproces

Voorzien in ruimtelijke kaders voor een natuurinclusieve gebiedsontwikkeling waarvoor een groenblauw raamwerk wordt uitgewerkt en waar ontwikkelmogelijkheden zijn voor landbouw, geclusterde sport- en recreatieve functies eventueel aangevuld met kleinschalige woonfuncties.

Opgaven

Als rode draad voor alle opgaven in het gebied geldt het uitgangspunt van natuurinclusieve gebiedsontwikkeling. Dat betekent versterking van de biodiversiteit en benutten van de mogelijkheden van de natuur voor bijvoorbeeld klimaatadaptatie, landbouw, recreatie. Zowel Duiven als Westervoort hebben in hun Omgevingsvisies (par. 3.5.4) biodiversiteit als opgave benoemd binnen het thema ‘Klaar voor de toekomst’. In de Omgevingsvisie van Duiven zijn in het onderhavige

tussengebied expliciet de kansen voor natuurontwikkeling en (vrijetijds)economie benoemd. Dat vormde vorig jaar ook de directe aanleiding voor het burgerinitiatief.

Bijzondere opgaven

1) Invulling geven binnen een concreet gebied dat deel uitmaakt van de groenblauwe verbindingszones uit de Verstedelijkingsstrategie Groene Metropoolregio/FoodValley-deelgebied Liemers. Meer biodivers groen, waar mogelijk met recreatief medegebruik. Als stip op de horizon wordt gestreefd naar 10% groenblauwe dooradering en toevoeging van groene randen in en langs het gehele gebied. Een kaderstellende ontwerpschets van deze 'groenblauwe infrastructuur' is een belangrijke eerste stap.

   Kaartuitsnede van de 'Onderzoeksagenda Gebiedsuitwerkingen Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley', deelgebied Liemers, thema Leefomgeving.



2) Stimuleren en faciliteren van een transitie van agrarische functies tot natuurinclusief grondgebruik die waar mogelijk aansluit bij de al ontstane energie en bestaande en nieuwe initiatieven. Natuurincusieve landbouw is een "economisch rendabel landbouwsysteem, dat optimaal de natuurlijke hulpbronnen duurzaam integreert in de bedrijfsvoering, inclusief zorg voor ecologische functies en de biodiversiteit in en om het bedrijf". (*bron: Toekomst voor de Gelderse boer 2021-2030, Kadernota Agrifood provincie Gelderland 2021)*

3) Onderzoeken van kansen voor sport, recreatie en bewegen voor inwoners uit de gemeenten Duiven en Westervoort. Bij voorkeur zo veel mogelijk in één zone te clusteren waardoor synergie tussen de functies ontstaat en ruimte wordt bespaard. Ook hier geldt de harde randvoorwaarde dat dergelijke functies royaal met groen en natuurinclusief/ klimaatadaptief worden ingericht. Hierbij wordt ook de opgave uit het groenblauwe raamwerk meegenomen, inclusief recreatieve wandel- en fietsroutes. Daarbij zal ook aandacht zijn voor een inclusief ontwerp zodat ook mensen met beperkingen toegang kunnen krijgen tot sport-, recreatie- en beweegfaciliteiten.

   Als gevolg van de geplande ontwikkeling van Westervoort-Noord moeten de bestaande sportvelden verplaatst worden. Op dit moment is hiervoor een zoeklocatie aan de Rivierweg in beeld. Mogelijk zijn er elders in het tussengebied nabij de bebouwde kom van Westervoort eveneens geschikte locaties voor een sportpark van 10-15 ha. Daarbij kan ook de mogelijke synergetische relatie met kansen voor sport en recreatie vanuit de Duivense gemeenschap betrokken worden.

4) In het huidig gemeentelijk beleid (Omgevingsvisies/ Woonvisies) is er tot nu toe geen woonopgave in het gebied voorzien. Mogelijk zijn er wel kansen om tegemoet te komen aan de behoefte aan een kleinschalige vorm van CPO (Collectief Particulier Opdrachtgeverschap) voor innovatieve en circulaire woningbouw (eventueel ook 'tiny houses'). Gelet op het belang van het behoud van de overwegende groene functie van het gebied dient

terughoudend te worden omgegaan met ‘harde’ infrastructuur en bebouwing. Een eventuele, in omvang beperkte, woonfunctie dient derhalve een zeer groene en biodiverse uitstraling te hebben.

Ruimtelijke ontwikkelingen
In beide gemeenten lopen direct naast en mogelijk ook in het tussengebied een drietal ruimtelijke projecten die gelijktijdig in onderzoek dan wel tot ontwikkeling komen:

Duiven en Westervoort: onderzoek naar flexwoningen
In de loop van 2023 worden in beide gemeenten keuzes verwacht over de bouw van tijdelijke flexwoningen voor ‘spoedzoekers’ en statushouders. Hiervoor zijn nog meerdere locaties in beeld. Het college van Duiven heeft naar aanleiding van het recente onderzoek naar een ‘AZC-plus’ het gebied ‘De Eng’ als één van de mogelijke zoeklocaties in beeld gebracht naast andere alternatieven. De verdere besluitvorming hierover krijgt gestalte in een afzonderlijk proces.

Duiven: uitbreiding Graafstaete
In maart 2022 heeft de gemeenteraad van Duiven in lijn met de Omgevingsvise besloten om het bedrijventerrein Graafstaete uit te gaan breiden met 5,5 ha tot aan de Engsestraat. Deze uitbreiding grenst direct aan het projectgebied. Bij het verdere planontwerp en inrichting van het bedrijventerrein zal rekening worden gehouden met de beoogde kwaliteit van het tussengebied ten zuiden van de Engsestraat. Dat houdt in een ‘zachte’ overgang, met zorg voor een goede landschappelijke inpassing en aansluiting op het groenblauwe raamwerk.

Westervoort: ontwikkeling Westervoort-Noord
Op 12 juni 2021 heeft de gemeenteraad van Westervoort opdracht gegeven voor een verdere studie naar de haalbaarheid en de ontwikkeling van woningen in Westervoort-Noord en de daardoor benodigde verplaatsing van sportvelden. De vervolgstudie is afgerond en op basis daarvan is een plan van aanpak opgesteld voor de verdere planontwikkeling van Westervoort Noord. Zoals hiervoor bij de opgaven reeds is beschreven, zal de definitieve locatiekeuze van de sportvelden onderdeel uitmaken van het gezamenlijke vervolgproces van het tussengebied.

Verwacht product
Het koersdocument is een ruimtelijk kwaliteitskader dat richting geeft aan de gewenste ontwikkeling voor het gehele gebied in het licht van de hiervoor vermelde opgaven. De basis hiervoor zijn de scenario’s uit de verkenning. Het koersdocument bevat in ieder geval een kaderstellende ontwerpschets voor ontwikkeling van de groenblauwe infrastructuur. Het biedt ook een ontwikkelperspectief voor concrete en kansrijke uitwerkingen van deellocaties met aanbevelingen voor vervolgstappen.
Aan de nog te maken keuzes liggen mede ten grondslag: een analyse van wensen van stakeholders en het peilen van mogelijk draagvlak voor invulling; een inschatting van haalbaarheid met een verkenning van verdienmodellen en eventuele subsidiemogelijkheden.

Organisatie & rolverdeling
Opdrachtgevers: colleges van de gemeenten Duiven en Westervoort, bestuurlijk vertegenwoordigd door wethouders Van Dam, Tiedink en Sluiter.

Klankbordgroep met vertegenwoordigers van eigenaren, omwonenden, de Stichting Mooie Gronden, GLTO, Natuurmonumenten, , Milieuvrienden Duiven.

Ambtelijke kerngroep: Luc Velhorst en Ellen Meerenburgh (1stroom), vertegenwoordigers van de provincie Gelderland en het Waterschap Rijn en IJssel, de externe procesbegeleider en het landschapsbureau.

Ambtelijke denktank (ad hoc): collega's van 1stroom op het gebied van participatie, biodiversiteit/klimaatadaptatie, landschap, wonen, sport, recreatie en bewegen. Daarnaast ook frequente afstemming met projectleiders voor Westervoort-Noord, uitbreiding Graafstaete en onderzoek flexwoningen.

Participatieproces

Bij het reeds doorlopen proces om te komen tot een eerste verkenning is veel interactie geweest met grondeigenaren en omwonenden. Dat willen we voortzetten onder de diverse betrokken groepen, zoals de grondeigenaren, omwonenden en overige stakeholders. Onderdeel hiervan zijn het houden van plenaire workshops onder leiding van de procesbegeleider en het landschapsbureau. Vóór de afronding van het koersdocument is een gezamenlijke raadsavond voorzien voor de gemeenten Duiven/Westervoort. De opbrengst van de participatie wordt in een apart hoofdstuk van het koersdocument verantwoord.

Op moment van verzending van de raadsstukken vindt een gezamenlijk persgesprek Duiven-Westervoort plaats en er wordt een persbericht verzonden.
Na de besluitvorming in beide raden worden de belanghebbenden per brief geïnformeerd over het verdere gebiedsproces en de mogelijkheden voor participatie.
In de eerste startbijeenkomst vindt verdere toelichting plaats.

Planning

Februari-maart 2023: beraadslaging/besluitvorming gemeenteraden
April 2023: opdrachtverlening & informatiebrief en startbijeenkomst
Mei/juni/juli 2023: gesprekken & workshops
September 2023: eerste contouren koersdocument
Q4 2023: betrekken van gemeenteraden
Q1 2024: afronden koersdocument en besluitvorming in colleges en gemeenteraden